

Saksframlegg

Referanse

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Pasientreiser HF	16/09/2022

SAK NR 36-2022**Status årsbudsjett 2023****Forslag til vedtak:**

1. Styret tar status årsbudsjett 2023 til etterretning, og ber om at det endelige budsjettforslaget legges frem til behandling i styremøtet 8. desember 2022.

Skien, 9. september 2022

Rita Kilvær
Administrerende direktør

1 Hva saken gjelder

Eiers krav og retning gitt i oppdragsdokument, samt økonomisk langtidsplan for perioden 2023 til 2026, jf. styresak 18-2022, *ØLP 2023 til 2026*, ligger til grunn for foretakets innspill til budsjett 2023. Myndighetenes føringer og målbilde for videreutvikling av foretaket er oppsummert i målbildene for Pasientreiser HF, jf. styresak 26-2020, *Strategi 2020-2025* samt i likelydende styresaker behandlet i de fire regionale helseforetakene, *Målbilde og strategisk utvikling for felleseide helseforetak*.

Denne saken konkretiserer hvordan foretaket vil innrette budsjett 2023 for å sikre leveranser og samtidig bidra til utvikling i samsvar med de mål, rammer og krav som er gitt av eier.

Aktivitetsnivået forventes å være tilbake tilsvarende «normalen» i 2023, det vil si et volum som er mer likt 2019 enn 2020, 2021 og 2022 som har vært påvirket av pandemien.

Eiers tilbakemelding på økonomisk langtidsplan er innarbeidet i budsjettforslaget:

Innspillet til økonomisk langtidsplan for 2023-2026 vil bli benyttet som grunnlag ved behandling av budsjettet for 2023. Det kan bli stilt krav til kostnadsbesparelser ut over det som inngår i foretakets egne innspill for 2023. Foretaket skal påvise forbedret produktivitet og effektivitet på samme måte som andre helseforetak. Generelt må de felleseide helseforetakene påregne at de økonomiske rammene som virksomheten skal prioriteres innenfor vil bli strammere i fremtiden, jf. perspektivmeldingen (Meld. St. 14 (2020-2021)). Foretaket skal budsjettere med et resultat om lag i balanse, og det skal redegjøre for planlagte drifts- og investeringsprosjekter i budsjettinnspillet hvert år. Budsjetttrammen både for drift og investering skal godkjennes av eierne årlig. Større investeringer og investeringer som krever et særskilt grunnlag for avgjørelse skal i tillegg fremmes for AD-møtet som egen sak og avgjøres av AD-møtet, uavhengig av beløp på investeringen.

- Det er innarbeidet 0,5 % effektivisering som følge av avbyråkratiseringsreformen.
- Det er budsjettert med et resultat i balanse for 2023 og budsjettet er innenfor de godkjente rammene for ØLP 2023-26
- I budsjettinnspillet redegjøres det for de drifts- og investeringsporteføljer som er planlagt gjennomført for hvert av tjenesteområdene.
- Det er gjort en foreløpig økonomisk risikovurdering av budsjett 2023.

Det er tatt enkelte forbehold i utarbeidelsen av budsjettet:

- Aktivitetsnivået for pasientreiser er noe usikkert etter to år med pandemi. Volumet for 2019 er lagt til grunn for aktivitetsnivået for 2023
- Det er ikke tatt høyde for kostnadskonsekvenser, spesielt knyttet til systemkostnader, i forbindelse med eventuelle regelendringer som kan komme som følge av stortingsvedtak 615 og 616.
- Kostnader knyttet til en konsekvensutredning av at ordningen for reiser uten rekvisisjon utløses ved automatiserte tjenester, er ikke innarbeidet i budsjett for 2023.
- Eventuelt oppstart/behovsanalyse for nytt planleggings- og optimeringssystem er ikke inkludert i foreløpig budsjett.

- Systemdrift er basert på innspill fra NHN juni 2022, men interne prisprosesser hos NHN er per dags dato ikke ferdigstilt.

2 Tjenesteutvikling per område

2.1 Reiser med rekvisisjon

Følgende to fokusområder videreføres i neste års budsjettinnspill:

1. Igangsette og videreføre effektivitets- og kvalitetsfremmende tiltak innen reiser med rekvisisjon
2. Kontinuerlig forbedre og videreutvikle eksisterende prosesser og systemer

Ad. 1. Igangsette og videreføre effektivitets- og kvalitetsfremmende tiltak innen reiser med rekvisisjon

Basert på målbildet for virksomhetsområdet har man utredet og prioritert følgende effektiviserings- og kvalitetsfremmende tiltak:

1. Selvbetjeningsløsning
2. Informasjon, tilgjengelighet og brukerstøtte
3. Standardiserte serviceparametere
4. Helhetlig pasientforløp
5. Rekvisisjonsveileder og rekvisisjonspraksis
6. Drosjemarkedet, anbud og avtaler
7. Koordinering av offentlig betalt persontransport
8. Nasjonal løsning og felles retningslinjer for avviksmelding og oppfølging

Styret og eier har besluttet igangsettelse og videre framdrift, jf. *Styresak 31-2018, Utredning RMR, styresak 39-2019, Utredning RmR - status pågående tiltak og oppstart av ny tiltak høsten 2019* samt *AD-møtesak 100-2018, Utredning av mulige effektiviserings- og kvalitetsfremmende tiltak innenfor området pasientreiser med rekvisisjon* og *AD-møtesak 83-2019, Utredning reiser med rekvisisjon - status pågående tiltak og oppstart av nye tiltak høsten 2019*.

De tre første fasene i tiltaket selvbetjeningsløsning, første fase i koordinering av offentlig betalt persontransport, drosjemarkedet anbud og avtaler, rekvisisjonsveileder, serviceparametere, første fase for felles retningslinjer for avviksmelding og utarbeidelse av ny rekvisisjonspraksis er gjennomført i henhold til plan. Innføring av ny rekvisisjonspraksis skal etter planen skje første halvår 2023. Fase fire i selvbetjeningsløsningen (bestille) er under utvikling og skal piloteres sammen med ny rekvisisjonspraksis første kvartal 2023.

Videre er neste fase i selvbetjeningsløsningen (avviksmelding og klage) samt oppstart av tiltaket brukerstøtte og tiltaket som skal legge til rette for helhetlig pasientforløp (integrasjoner EPJ) planlagt startet i 2023.

Ad. 2: Kontinuerlig forbedre og videreutvikle eksisterende prosesser og systemer

Samtidig med de større utviklingsløpene nevnt over, jobber pasientreisekontorene og Pasientreiser HF kontinuerlig med å forbedre og videreutvikle arbeidsprosesser og systemer.

Som et eksempel er NISSY et fagsystem som trenger oppdatert teknologi og funksjonalitet når en avsluttet prosjektet «ny planleggings- og optimaliseringsløsning».

Det henvises til risikovurderingen for nærmere detaljer for reiser med rekvisisjon.

2.2 Reiser uten rekvisisjon

De overordnede føringene i Digital agenda er styrende for reiser uten rekvisisjon. Som beskrevet i styresak 26-2020, *Strategi 2020-2025*, innebærer dette en retning mot at rettigheten utløses ved automatiserte tjenester, at pasienten får umiddelbart svar hvis det ikke er behov for bruk av skjønn og at pasienten kan gi informasjon og få svar digitalt.

For å oppnå målene om digital innsendelse- og automatiseringsgrad videreføres pågående prosesser innenfor tjenesteområdet. Foretaket har definert tre overordnede fokusområder som skal bidra til å realisere eiers forventninger til tjenesteområdet:

1. Legge til rette for økt grad av brukermedvirkning
2. Øke andel saker som behandles automatisk
3. Effektivisere administrasjonen ytterligere

Ad. 1. Legge til rette for økt grad av brukermedvirkning

Videreutvikling av eksisterende selvbetjeningsløsning vil fortsette, og utviklingen i digital innsending har økt raskere enn forventet. Med bakgrunn i dette har foretaket lagt disse erfaringene til grunn for ny målsetning om digital innsendelsesgrad.

Det videre mulighetsrommet for reiser uten rekvisisjon vil i henhold til overordnede offentlige føringer baseres på en prosess der rettigheten til dekning av reiseutgifter utløses ved automatiserte tjenester. En utredning av hvordan rettigheten kan utløses ved automatiserte tjenester vil bidra til å sette fokus på:

- Hvilke endringer må gjennomføres for å realisere en ordning for reiser uten rekvisisjon der rettigheten utløses ved automatiserte tjenester
- Hvilke konsekvenser vil dette medføre med tanke på dagens regelverk, økonomi og forvaltning.

Innretningen en slik utredning vil legges fram for styret i foretaket.

Ad. 2. Øke andel saker som behandles automatisk

Tiltak for å øke andel saker som behandles automatisk fortsetter. Det henvises for øvrig til KPI-saken for målsettinger knyttet til automatisk saksbehandling, se sak 53-2021. Foretaket vurderer det som utfordrende å opprettholde ambisjonsnivået for budsjettet for 2023 på nivå med tidligere kommuniserte forventninger, men vil ha høy fokus på ulike tiltak. Utfordringene ligger i tilgangen til data på ulike områder, kvaliteten i tilgjengelige data og kompleksitet i regelverket.

Ad. 3. Effektivisere administrasjonen ytterligere

Det er budsjettert med produksjon innenfor dagens struktur med fem lokasjoner og fordeling av manuelle prosesser. De siste årene har det vært høy fokus på å etablere nasjonal saksfordeling for å sikre god ressursutnyttelse og effektive prosesser. Fremover vil det være fokus på kontinuerlig forbedring, deling av beste praksis og ytterligere forbedre samhandlingen på tvers av lokasjonene.

Det henvises til risikovurderingen for nærmere detaljer om reiser uten rekvisisjon.

3 Bemannings- og kompetanseutvikling

Tabellen viser gjennomsnittlig budsjetterte antall årsverk i årene fra 2021 til 2026 for hele foretaket. Samlet i perioden er det lagt til grunn en reduksjon på 12 årsverk.

Bemanningsutvikling Pasientreiser HF	B2021	B2022	UB aug 2022	B2023	B2024	B2025	B2026
Årsverk - Skien		83	79	83	83	83	84
Årsverk - avdelingskontor		42	35	39	39	37	36
Årsverk totalt	132	125	114	122	122	120	120
Reduksjon årsverk		-7		-3	0	-2	0

UB årsverk ved utgangen av august 2022 er 114 årsverk. Årsaken til at det er lavere bemanning enn det som var skissert i budsjettet for 2022, er at medarbeidere i seks årsverk har sluttet våren/sommeren 2022, samt at det har vært benyttet mindre innleie i de manuelle prosessene for reiser uten rekvisisjon. Rekruttering for å erstatte personell har startet, men det vil være behov for å leie inn ressurser i de manuelle prosessene for reiser uten rekvisisjon høsten 2022. Gjennomsnittlig bemanning for 2023 er budsjettert til 122 årsverk, som er to årsverk lavere enn estimatet som ble beskrevet i ØLP for 2023. Budsjettet inkluderer behov for innleie av personell i perioder med høy saksinngang.

4 Resultat- og balansebudsjett for 2023

I følge oppdragsdokumentet for 2022 skal det videre utviklingsløpet for pasientreiseområdet planlegges innenfor rammene som fastsettes i økonomisk langtidsplan. Budsjettinnspillet for 2023 er basert på dette grunnlaget, og oppdatert med ny innsikt og resultatene som er kjent per august 2022. Alle tall er 2022-tall uten indeksreguleringer.

Resultatbudsjett

Resultat								
Tall i 1000 NOK	F 2021	B 2022	ØLP 2023	B2023	Δ B2023 vs ØLP2023		Δ B2023 vs B2022	
Tilskudd fra RHF	200 699	218 912	188 736	187 377	-1 359	-1 %	-31 535	-14 %
Andre inntekter					-	0 %	-	0 %
					-	0 %	-	0 %
Sum driftsinntekter	200 699	218 912	188 736	187 377	-1 359	-1 %	-31 535	-14 %
Varekostnad/-forbruk	1 611	1 633	2 200	1 500	-700	-32 %	-133	-8 %
Lønnskostnad	90 863	92 254	90 886	90 227	-659	-1 %	-2 027	-2 %
Ordinære avskrivninger	31 122	36 000	19 400	19 400	-	0 %	-16 600	-46 %
Nedskrivning	9 766				-	0 %	-	0 %
Andre driftskostnader	18 890	23 626	23 200	23 200				
D/F av nasjonal teknologi	49 264	65 899	53 800	53 800	-	0 %	-12 099	-18 %
Sum driftskostnader	201 517	219 412	189 486	188 127	-1 359	-1 %	-31 285	-14 %
Driftsresultat	-819	-500	-750	-750	-	0 %	-	0 %
Finansinntekt (+)	946	850	750	750	-	0 %	-100	-12 %
Finanskostnad (-)	-127	-350			-	0 %	350	-100 %
Sum finansposter	819	500	750	750	-	0 %	250	50 %
Resultat	-0	-0	-	-	-	0 %	0	-100 %

- Tilskudd fra RHF er budsjettetert med en reduksjon på 1,359 millioner kroner sammenliknet med ØLP 2022.
- Varekostnad/-forbruk vil reduseres med 0,7 millioner kroner grunnet lavere volum og økt andel digital innsending og svar på reiser uten rekvisisjon.
- Lønnskostnadene vil reduseres med 0,66 millioner kroner sammenliknet med ØLP2022. Det budsjetteres med to årsverk mindre enn i ØLP. Samtidig landet årets lønnsoppgjør på 3,7% mot et budsjett 3,2 %.

Kontantstrøm og investeringer

Kontantstrøm								
Tall i 1000 NOK	F 2021	B 2022	ØLP 2023	B2023	Δ B2023 vs ØLP2023		Δ B2023 vs B2022	
Resultat	-0	-0	-	-	-	0 %	0	-100 %
Avskrivninger og nedskrivninger	40 888	36 000	19 400	19 400	-	0 %	-16 600	-46 %
Tap/gevinst ved salg anleggsmidler					-	0 %	-	0 %
Endring arbeidskapital	-13 030				-	0 %	-	0 %
Forskjell kostnadsf pensjon og inn/utbet	6 263				-	0 %	-	0 %
Kontantstrøm fra drift	34 121	36 000	19 400	19 400	-	0 %	-16 600	-46 %
Investering i bygg					-	0 %	-	0 %
Investering i IKT	-21 493	-24 100	-18 900		18 900	-100 %	24 100	-100 %
Investering i maskiner, utstyr, etc	-1 769	-600	-500		500	-100 %	600	-100 %
Salg av anleggsmidler					-	0 %	-	0 %
Investering i finansielle anleggsmidler	-329				-	0 %	-	0 %
Kontantstrøm fra investeringer	-23 591	-24 700	-19 400	-	19 400	-100 %	24 700	-100 %
Langsiktige låneopptak					-	0 %	-	0 %
Avdragsbetaling	-11 883	-11 883	-		-	0 %	11 883	-100 %
Endring øvrige langsiktige forpliktelser	-30 000				-	0 %	-	0 %
Øvrige finansieringsposter					-	0 %	-	0 %
Kontantstrøm fra finansiering	-41 883	-11 883	-	-	-	0 %	11 883	-100 %
Total endring kontantstrøm	-31 353	-583	-	19 400				
IB likviditetsbeholdning pr 01.01	127 371	96 018	95 435					
UB likviditetsbeholdning pr 31.12	96 018	95 435	95 435					

Kontantstrøm fra driften er budsjettert med 19,4 millioner kroner i 2023. Sum investeringer er budsjettert med samme beløp.

Investering	B2023
Løsninger til sluttbruker (helsenorge.no)	5 850 111
Fagsystemer reiser med rekvisisjon (Nissy/Trapeze, CTRL)	4 688 692
Fagsystemer reiser uten rekvisisjon (PRO)	5 807 095
Fellesløsninger/støttesystemer (Atom, Radar, ++)	3 054 102
Sum investeringer innenfor gjeldende investeringsramme	19 400 000

Investeringsrammen (avskrivninger – avdrag på gjeld) til Pasientreiser HF vil kunne dekke behovet for oppgradering av eksisterende teknologi.

Investeringer i nye tiltak/teknologi som kan være aktuelle å starte i 2023, men som ikke er en del av investeringsrammen over, er følgende:

- Ny planleggings- og optimaliseringsløsning – oppdatert nytte/kost studie
- Mulige regelverksendringer – anmodningsvedtak 615, 616
- Utvikling nytt nasjonalt avvikssystem
- Selvbetjeningsløsningen RmR – digital ledsager

Hvis, og eventuelt når behov og mulige gevinster er ytterligere kartlagt, vil foretaket fremme sak til styret og eventuelt søke spesifikt om lån for disse utviklingsområdene

5 Foreløpig risikovurdering

Det er ingen vesentlige endringer i risikovurderingen fra styresak 18-2022, *ØLP 2023 til 2026*. Hovedkonklusjonen er at det er lagt opp til et realistisk utviklingsløp. Formuesforvaltningen vurderes som betryggende og risikoen i perioden er akseptabel. Noen områder bør likevel ha spesiell oppmerksomhet:

Reiser uten rekvisisjon

Risikoen for tjenesteområdet reiser uten rekvisisjon vurderes som moderat.

- Regelverkets kompleksitet og tilgangen på data med nødvendig kvalitet og oppdateringshastighet øker risiko for et redusert potensial og/ eller utviklingstakt for automatisering.
- Andel saker som sendes inn elektronisk forventes å øke marginalt i planperioden. Digital andel er på et høyt nivå, men det vil fremdeles være fokus på ytterligere forenkling og forbedring av elektronisk søknadsprosess.
- Risiko for redusert gevinstrealisering ved eventuelle endringer av dagens regelverk som en konsekvens av arbeidet med anmodningsvedtakene 615 og 616.

Reiser med rekvisisjon

Risikoen for reiser med rekvisisjon vurderes som moderat mot høy.

- Det er høy utviklingstakt med flere parallelle tiltak i planperioden.

- Innføring av ny rekvisisjonspraksis som vil finne sted i løpet av 2023, vil redusere belastningen hos behandler, men vil kunne medføre risiko for økte arbeidsoppgaver og telefonhenvendelser for pasientreisekontorene ved helseforetakene i en overgangsperiode.
- Risiko for redusert gevinstrealisering ved at aktørene ikke omstiller i henhold til det fremtidige målbildet. RHF-ene, HF-ene og Pasientreiser HF skal i 2022/23 avklare gevinster, risikoer samt etablere en plan for hvordan dette skal kunne følges opp.
- Pasientreiseområdets evne og ønske om å standardisere prosessene for å kunne digitalisere og automatisere tjenestene.

6 Framdrift

- 09.09.2022: Forslag til årsbudsjett 2023 sendes eier
- 24.10.2022: Forslag til årsbudsjett 2023 behandles i oppfølgingsmøte mellom RHF og HF
- 4.11.2022: Eier gir foreløpig tilbakemelding på budsjettinnspill
- 21.11.2022: AD-møte behandler budsjettinnspill
- 8.12.2022: Oppdatert budsjett 2021 behandles i styremøte i Pasientreiser HF
- 9.12.2022: Endelig tilbakemelding fra eier

7 Administrerende direktørs anbefalinger

De overordnede føringene fra eier er lagt til grunn for konkretiseringen av mål, prioriteringer av tiltak og budsjettinnspillet for 2023.

Administrerende direktørs vurdering er at det er lagt opp til et realistisk utviklingsløp for å oppnå de resultatene som eier og styret forventer. De planer som er lagt for å oppnå resultatene vurderes å kunne gjennomføres på en betryggende måte, og den samlede risikoen i perioden vurderes som akseptabel.

Frist for innsendelse av budsjettinnspill til eier er 9. september 2022. Eventuelle endringer som følge av behandling i styremøtet 16. september ettersendes til eier. Det vises for øvrig til videre framdrift omtalt i saken. Administrerende direktør ber om at styret tar saken om status årsbudsjett 2023 til etterretning.